

Saugus darbas iškasose

Šie mokymai padės atpažinti ir
valdyti kasdienes rizikas susijusias
su pavojingais darbais iškasose

Turinys

Kas yra darbas
lėkasose?

Ar tai saugu?

Pavojų
identifikavimas

Kaip saugiai elgtis
ir ką reikia žinoti?

Vyksta darbai: ar jie
atliekami saugiai?

Kas yra darbas iškasose?

Iškasa – kas tai?

Žemėje ar kitame grunte padarytas įgilinimas, susidaręs kasant gruntą rankiniu arba mechanizuotu būdu, dažniausiai inžinerinių tinklų įrengimo, remonto ar priežiūros darbams atlikti. Tai bet koks žmogaus sukurtas pjūvis, ertmė, tranšėja ar įdubimas žemės paviršiuje, suformuotas grunto pašalinimo būdu.

Iškasų pavyzdžiai

- Duobė
- Tranšėja
- Griovys
- Šulinys
- Šurfas ir pan.

Kokie pavojai?

Dirbant iškasose gali užgriūti iškasos dalis ar šalia esančios žemės. Darbuotojas ar praeivis gali įkristi į neaptvertą iškasą. Kasant gali būti pažeisti inžineriniai tinklai, kurie gali sužaloti šalia esančius žmones.

Uždaryti

Ar tai saugu?

Darbai iškasose yra vieni iš pavojingiausių darbų.

Energetikos sektoriaus įmonių grupėje privalome taikyti aukščiausius tarptautinius ir nacionalinius saugos standartus, kad išvengtume darbuotojų sužalojimų ir žūčių.

Atliekant darbus Ignitis grupės objektuose didžiausia rizika kyla dėl staigaus grunto griuvimo, kuris yra ypač pavojingas žmogaus gyvybei.

Papildoma rizika kyla dėl galimo pažeidimo veikiančių elektros kabelių, dujotiekių ar kitų kritinės infrastruktūros tinklų. Tokie pažeidimai gali sukelti elektros smūgį, gaisrą, sprogimą ar plačiai paplitusių paslaugų sutrikimus.

Pavojų identifikavimas

Visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų tiesioginio darbo, labai svarbu suvokti pagrindinius pavojus, o tiems, kurie dirba su iškasomis, labai svarbu griežtai laikytis techninių reikalavimų.

Grunto griūtis

Nesutvirtintų ar nenušlaituotų iškasų sienos dažnai įgriūna, užversdamos žmones.

Svarbu suvokti grunto masę: vienas kubinis metras grunto gali sverti tiek pat, kiek nedidelis automobilis, todėl įgriuvos metu pabėgti ar išsigelbėti yra beveik neįmanoma

Kritimas į iškasą

Žmogus gali įkristi į neaptvertą ar neapsaugotą iškasą, dėl ko gali patirti sužalojimų

Inžinerinių tinklų pažeidimas

Kasant iškasą gali būti pažeisti elektros, dujų, vandentiekio ar kiti inžineriniai tinklai, dėl ko gali kilti elektros smūgio, sprogo, gaisro ar užliejimo pavojus

Vandens prasiskverbimas

Į iškasą gali patekti gruntinis ar paviršinis vanduo, sukeldamas užtvindymo, slydimo ar iškasos sienos griūties pavojų

Kaip saugiai elgtis ir ką reikia žinoti?

Tinkama kompetencija yra esminis kriterijus

- 1** Darbus iškasose gali planuoti tik tie darbuotojai / darbų vadovai, kurie turi tinkamą kvalifikaciją, žinias ir patirtį, kad galėtų identifikuoti esamus ir prognozuojamus pavojus aplinkoje, kurie gali kelti grėsmę darbuotojams, ir kurie turi įgaliojimus imtis skubių korekcinų priemonių šiems pavojams pašalinti.
- 2** Darbuotojai, atliekantys tokius darbus, turi suvokti rizikos veiksnius, galimus pakenkimus sveikatai, išmanyti atliekamų darbų specifiką, technologinius procesus, būti apmokyti ir instruktuoti.
- 3** Visus darbus iškasose galima dirbti tik su leidimu, kuris įforminamas raštu.
- 4** Prieš kasimo darbų pradžią privaloma patikrinti, ar yra nutiestų požeminių inžinerinių tinklų (dujų, elektros, nuotekų ir pan.), grunto rūšį, gruntinio vandens lygį ir pan.
- 5** Svarbu įvertinti visus veiksnius, kurie gali mažinti iškasų sienų tvirtumą (pvz. ar šalia vyksta transporto eismas, ar yra gruntinis vanduo ir pan.).
- 6** Atsižvelgiant į tai, kaip buvo įvertinti planuojami darbai ir darbo vieta (gruntas, transporto eismas, požeminiai inžineriniai tinklai, sklypo reljefas, vandens lygis, iškasos gylis ir pan.), yra sprendžiama dėl iškasų sienelių tvirtinimo ar šlaitavimo, ar tai reikalinga ir koks sutvirtinimas ar šlaitavimas bus daromas iškasoje.

Kaip saugiai elgtis ir ką reikia žinoti?

Pasiruošimas darbui ir kiti veiksmai didinantys saugų darbą.

Atliekant tokius darbus ypač svarbu parinkti tinkamas priemones.

Naudoti darbui pritaikytas ir tinkamas asmenines apsaugos priemones (šalmus, akinius, darbo drabužius, darbo avalynę ir t.t.)

Darbo vieta turi būti tinkamai aptverta, naudojami perspėjimo ženklai, kitos priemonės, kurios būtinos galimiems pavojams sumažinti

Atsižvelgiant į iškasos gylį, plotį ir kitus parametrus – turi būti numatyta, kaip saugiai įlipti į iškasą ir išlipti iš jos bei kaip saugiai ją pereiti

Pagrindinis principas, taikomas visiems darbuotojams be išimties, yra nulinė tolerancija įėjimui į neapsaugotas iškasas

Taip pat labai svarbu tinkamas iškasos įvertinimas prieš darbus ir darbų vykdymo metu, t.y., kad iškasa, priklausomai nuo grunto tipo, jau nuo 1,0 m turi būti išramstyta ar nušlaituota

Negalima lipti, dirbti iškasose, iš kurių nepašalintas vanduo

Būtina laikytis saugaus atstumo tarp iškasos kraštų ir transporto priemonių, statybos mašinų, kėlimo mechanizmų ir t. t.

Vyksta darbai: ar jie atliekami saugiai?

Atliekant bet kokius darbus ypač svarbu būti atidiems.
Kylant įtarimui, kad gali kilti bet koks pavojus sveikatai, būtina nutraukti veiklą.

Darbų sustabdymas

Bet kuris darbuotojas gali sustabdyti darbus, jeigu kyla įtarimas ar mato, kad darbai atliekami nesaugiai, o ypač darbų vadovas ar patys darbuotojai – **tai svarbiausias kontrolės mechanizmas!**

Pasikeitus sąlygoms

Kaskart pasikeitus sąlygoms (pvz. po lietaus, padidėjus vibracijai dėl šalia esančio transporto, pasikeitus pamainai ir pan.) būtina patikrinti iškasas, kad įsitikinti, jog visi pavojai yra pašalinti.

Leidimo atnaujinimas

Atsiradus nenumatytiems pavojingiems ir kenksmingiems darbams, jie privalo būti nutraukti ir atnaujinti galima tik gavus naują leidimą raštu bei įgyvendinus naujai numatytas korekcines saugos priemones.

Darbų atnaujinimas

Darbus tęsti ir darbuotojams patekti į iškasas galima tik tuomet, kai yra įdiegtos visos adekvačios saugos priemonės cave-in (griūčių) pavojams spręsti ir visi yra su jomis susipažinę.

Dalinkimės atsakomybe

Teisę sustabdyti nesaugų darbą turime kiekvienas.

Informuokite apie incidentus

Kalbėkimės

Saugus darbas yra mūsų visų darbas

Mokykimės

Atnaujinti žinias apie tai, kaip reaguoti į nesaugias situacijas

Ačiū už dėmesį!

